

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan (zjutraj) razen ponedeljka in dneva po prazniku

Čekovni račun.
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inzerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Delo za treznost — ali se izplača?

Delo za treznost v sedanji obliki — ko je na plan stopila popolna zdržnost — se pri nas vodi od leta 1903. Do svetovne vojne, to je 10 let, se je normalno razvijalo. Imelo se je sicer boriti s silnimi predsodki, ugovori in nasprotovanjem. Kajti abstinenca je bila »signum, cui contradicetur«: znamenje, kateremu se ugovarja. To pa je dokaz, da abstinenca alkoholizmu gre res do živega, prime ga pri korenini. Zato je alkoholizem tudi tako sovražni. Misel na popolno zdržnost ni zrastle na slovenskem zelniku, ampak je bila na slovenska tla presajena od drugih. Vse moderno delo za treznost temelji na popolni zdržnosti. Začeli so s tem v Ameriki, Angliji in v skandinavskih deželah, ki so danes tako trezne. Zakaj tako? Zato, ker je skušnja pokazala, da z golim priporočanjem zmernosti ni bilo prav nobenih uspehov. Na nas je vplival v tem svetniški šentgalski škof Avgustin Egger, ki je bil velik borec za treznost — na podlagi abstinence. Izdal je o tem mnogo knjžic, ki jih je še danes vredno brati, ker so pisane zelo živahno in prepričevalno. Nekje pravi: »Odkar sem škof, nisem nehal v pastirskih listih in ob vsaki priliki svartiti pred pijančevanjem in priporočati zmernost, a uspeh je bil enak ničli. Odkar pa sem nastopil z abstinenco, je še malo časa, a se vendar že nekaj pozna.« Zmernost je sama na sebi kajpada dobra, a bojno sredstvo ni. Ona puli plevel alkoholizma samo pri vrhu, zato vedno znova raste, abstinenca pa ga ruje s korenino.

Sprejeli smo torej abstinenco kot bojno sredstvo — in naleteli s tem na hud odpor. Vodstvo tega gibanja ni v tem nikoli pretiravalo, o čemer priča knjižica »Kaj je torej z alkoholom« (ki se danes več ne dobi). Tam so zastopala načela, ki so še danes veljavna in jih mora vsak nepristransko sodeč človek odobravati. Ta načela bodo še objavljena, da jih bo lahko vsak poznal. — Pač pa so nekateri gorečniki, ki so pa že davno zginili s pozorišča, res nekaj pretiravali, s tem še povečali odpor — ki ga je pa abstinenca že sama na sebi vzbudila — in s tem delo treznosti, samo po sebi težko, še bolj otežila.

A do svetovne vojne se je to gibanje prebijalo skozi te pomisleke, ugovore in nasprotovanja, in je kljub vsem tem težavam vendar polagoma napredovalo.

Ali pa je bilo kaj uspeha? Nobeno delo ni težje kakor to. Upira se mu človeška strast, stare, v vsem narodu ukoreninjene navade, mnogoteri predsodki, navidezna gmotna škoda itd. itd. Cela gora težav, pomislekov, ugovorov, nasprotovanj! In vendar se to delo ne more imenovati brezuspešno, — kar priznavajo vsi pravični sodci. Kdor pozna prejšnje čase, ve, da se je v tem oziru veliko spremenilo in na bolje obrnilo. Nakratko in krepko, kakor zna, se je izrazil pri nekem omizju, kjer je bil govor o tem, pisatelj Finžgar: »Kaj boste govorili! Na nobenem polju ni takih uspehov kakor na tem!«

To v prvi vrsti v krogih inteligence, dijaštva in bolj razumnih plasti med ljudstvom. Gotovo je, da so tudi drugi vzroki vplivali na ta velik preobrat: a treznostno gibanje ima pri tem brezdvomno tudi svoj delež. — Po drugi strani pa je res, da med široke plasti ljudstva to gibanje ni še dosti prodrlo. Zato še toliko pijačevanja in zločinov v pijanosti. To so ljudje, ki niso nikjer organizirani: ne berejo veliko, pridig ne poslušajo, zato jim ne moreš priti do živega. Kako te množice pridobiti za treznost, to je veliko vprašanje, ki ga je treba še rešiti.

A ko bi se bilo delo za treznost normalno razvijalo, bi bilo tudi drugače. Prišla pa je svetovna vojna, ki je porušila toliko drugega in zavrla seveda tudi delo za treznost. Po vojni pa je bilo treba toliko drugega porušenega nanovo pozidovati in urejevati, da je bilo to delo, ki se je itak zdelo mnogim nepotrebno (!), težko zopet vpostaviti. Poleg tega pa je socialni (!) minister Pucelj osrečil Slovenijo s prosto žganjekuho, da se je lahko na vsakem slehernem ognjišču in dvorišču žganje kuhalo in pilo. Ali se je bilo vredno še dalje truditi in gnati za treznost, če je pa vlada sama to delo podirala in odprla vrata neomejenemu pijačevanju na stežaj?

To je bilo tudi vzrok, da je začetnik tega gibanja odšel v tujino in prepustil delo drugim. Nekaj idealno mislečih mož se je nato z veliko pozhrtvovalnostjo vrglo na to. A našlo ni potrebnega umevanja in podpore — in ob nebržnosti slovenske javnosti je tudi tem idealistom moralo veselje preiti in so jim moči opesale. Zato je že več let to delo le še životarijo. Od časa do časa se je še napravil kak majhen sunek v tem smislu, ki pa je spet kmalu odnehal. Proti toliko razširjenemu in ukoreninjenemu zlu pa le treba včasih napraviti kak poskus: to so kapljice na razbeljeno železo.

Letošnjo jesen in zimo, ko je zaradi vpo-klica našega moštva v vojske in zaradi prebogatne sadne letine pijačevanje priklopelo do viška, pa je dozoril sklep: Delo za treznost našega naroda se mora začeti znova z vso resnobo, nadaljevati vztrajno na vseh straneh in z vsemi močmi — tako dolgo, dokler ideja treznosti ne bo zavladala nad Slovenijo! Posebno pobudo k temu nam še daje Finska, v katero so obrnjene že nekaj mesec oč vsega sveta, ki se odlikuje ne le po junaštvu, ampak tudi po treznosti, ki so jo pa dosegli samo z vztrajnim delom.

Razpoloženje v narodu za treznostno delo je danes že nekoliko boljše, kakor je bilo na začetku, pomisleki in ugovori pa še davno niso premagani. Treba bo še veliko truda — preden bo luč popolnoma premagala temo. Doseči pa se mora ta visoki cilj samo s sodelovanjem vseh prizadetih činiteljev. Vlada, cerkev, šola, društva in časniki so

Pogajanja za skandinavsko obrambno pogodbo bodo dolga

Helsinki, 15. marca. Reuter: Tukaj je bilo danes sporočeno, da je bila dosežena soglasnost med Finsko ter Švedsko in norveško vlado o razpravljanju o vprašanih sklenitve obrambne zveze za zavarovanje mej in neodvisnosti Finske, Švedske in Norveške. Za časa vojne je bilo nemogoče voditi taka pogajanja.

Stockholm, 15. marca. Reuter: Listi komentirajo predloženo obrambno zvezo med Norveško, Švedsko in Finsko ter pravijo, da je treba postopati hitro. Listi obžalujejo, da se Danska ne udeležuje pogajanj. Listi pravijo, da Finci niso prekinili zveze s Švedsko in Norveško in da si želijo skupno s skandinavskimi državami zavarovati življenjski prostor.

Helsinki, 15. marca. t. Havas. Pogajanja za obrambno zavezniško pogodbo med Švedsko, Norveško in Finsko se razvijajo po redni diplomatski poti. Švedska in Norveška sta že pristali na sklep take pogodbe. Sovjetska Rusija pa je tudi izjavila, da v načelu ne more biti proti tej pogodbi, ker v bistvu ni naperjena proti določbam moskovskega miru med Finsko in Sovjetsko Rusijo.

Predzgodovina sedanjih pogajanj

Tako se hoče Finska sedaj popolnoma navezati na politiko ostalih dveh skandinavskih držav. Že 12. decembra 1935 je bila sklenjena zavezniška pogodba med tremi državami, toda finska vlada je poslej zastoj zahtevala od ostalih dveh članic skandinavskega pakta, da naj se tista pogodba izpopolni z vojaško pogodbo. V septembru 1938, ko se je razvijala

sudetska kriza proti Češkoslovaški, je tedanji švedski zunanji minister izjavil samo to, da bi švedska vlada poslala svoje čete na finske Aalandske otoke, če bi prišlo do vojne med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo. Ta Sandlerjev sklep je bil najbrž nato razlog zato, da je moral Sandler odstopiti kot zunanji minister, ko se je začela vojna med Finsko in Sovjetsko Rusijo.

Finska je terjala to zavezniško obrambno pogodbo z vojaškimi določili še tedaj, ko je že izbruhnila vojna med Finsko in Sovjetsko Rusijo. Toda Norveška in Švedska sta izjavljali, da ne moreta zavzeti nobenega stališča, dokler traja vojna. Šele, ko se je Finska začela s Sovjeti pogajati za mir, sta ostali skandinavski državi izjavili, da se hočeta pogajati za zavezniško obrambno pogodbo.

Finski vladni krogi poudarjajo, da sta Norveška in Švedska morali pristati na pogajanja s Finsko v trenutku, ko je Daladier v tork v francoskem parlamentu tako jasno obdolžil Švedsko, da je ona kriva, da je s Finsko prišlo tako daleč. Javno mnenje na Švedskem in Norveškem se je zaradi tega moralo obrniti proti svojim vladam, toda tedaj je bilo objavljeno, da se Švedska in Norveška že pogajata s Finsko za zavezniško obrambno pogodbo.

Zato se finski vladni krogi vprašujejo, ali ne misli Švedska in Norveška omejiti Finski njeno svobodo s to vojaško pogodbo, če bi zopet prišlo do napetosti med Finsko in Sovjetsko Rusijo. Težave na severu Evrope bi lahko nastale vsak čas vključ miru med Finsko in Sovjetsko Rusijo. Švedska in

Norveška pa zastopata predvsem stališče, da morata za vsako ceno ostati nevtralni: in da ju ne sme nikdo potegniti v vojno. V zavezniški obrambni pogodbi bosta obe državi gotovo zahtevali določbe, ki naj na to stališče navežejo tudi odločitve finske vlade v bodočnosti.

Švedski tisk pozdravlja bodočo pogodbo

Stockholm, 15. marca. t. Havas. Švedski listi objavljajo danes obsežne članke o nameravani eklenitvi obrambne zavezniške pogodbe med Švedsko, Norveško in Finsko. Listi posebno poudarjajo, da pomenja finski predlog dokaz, da hoče Finska ostati skandinavska država in s celo Skandinavijo deliti svojo usodo. Listi tudi pišejo, da se hočejo s to pogodbo skandinavske države izogniti prenevarnemu pritisku Nemčije in Sovjetske Rusije.

Norveška pa samo proučuje načrt pogodbe

Oslo, 15. marca. t. Havas: Norveški zunanji minister Koht bi naj bil danes izjavil, da se je norveška vlada samo obvezala, da bo proučila finski predlog o zavezniški obrambni pogodbi in da še ni bil sprejet noben sklep v tem smislu.

Sicer pa norveška vlada še ni prejela nobenega formalnega predloga, toda poudariti mora, da želi, da bi se načrt o taki pogodbi začel proučevati.

Halifaxova izjava

London, 15. marca. AA. Reuter: Zunanji minister Halifax je imel sinoči povodom obletnice 15. marca po londonskem radiu govor, namenjen češkemu narodu. Halifax je v glavnem dejal sledeče:

Vlade in narodi angleškega cesarstva so prijeli skupno s svojimi zavezniki za orožje ter so odločili obnoviti vašo svobodo. To je njihov cilj. Obnoviti je treba pravico in popraviti krivice, ki ste jih vi pretrpeli. Ustvariti je treba novo Evropo, v kateri ne bo mogoče nasilje. Nato je lord Halifax izrazil priznanje junaštvu in slogi češkega naroda.

V Pragi so včeraj slavili obletnico protektorata

izjavljali Ouskemu, da upajo, da bo Češkoslovaška kmalu zopet svobodna.

Predsednik »Zveze prijateljev Češkoslovašec Edouard Herriot je na današnji dan na seji svojega društva v posebnem govoru poveljeval zgodovino in trpljenje češkega naroda.

Praga, 15. marca. AA. DNB: O priliki obletnice ustanovitve protektorata nad Češko in Moravsko je protektor rajha v Neurath poslal Hitlerju brzojavko, v katerem se mu v imenu prebivalstva protektorata ponovno zahvaljuje za zgodovino. delo ter izraža istočasno neomajno zvestobo teh dežela napram Nemčiji. Istotako je predsednik države dr. Hacha poslal Hitlerju brzojavko, ki se glasi takole:

Hachova brzojavka

Današnji dan me spominja, kako sem našel pri vasi ekscelenci popolno razumevanje v času težkih preizkušenj za češki narod. Dejstvo, da češki narod uživa zaščito Nemčije, mu daje dragocena sredstva, Češki narod je ostal obvarovan pred vojno, dasi se v okviru velike Nemčije udeležuje sedanje vojne. Zaradi tega čutim potrebo zaklicati danes s slavo

Obletnica razpada Češkoslovaške:

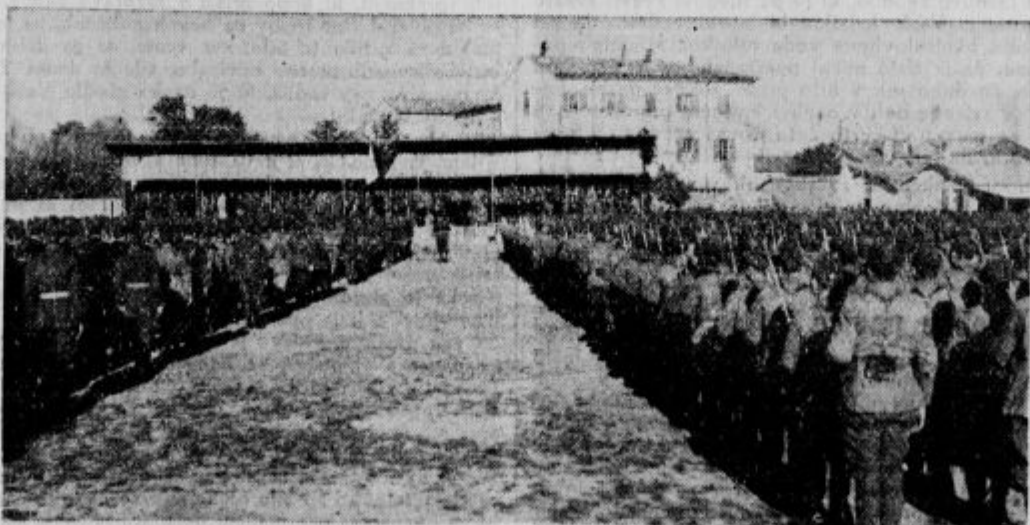
Čehi in Slovaki v tujini verujejo v obnovo svoje države

Pariz, 15. marca. t. Havas: Češki tiskovni urad objavlja danes, da se na Češkem in Moravskem od februarja naprej večja števila aretacij. Zapirajo pa predvsem bivše legionarje, častnike, člane prejšnjih teleovadnih organizacij in katoliške duhovnike. Od februarja je bilo samo na Moravskem zaprtih 21 duhovnikov. V preteklem tednu je policija zaprla približno 100 bivših častnikov. Nemška tajna policija je zaprla po vsem protektoratu mnogo oseb, ki so imele radijske aparate; nemška tajna policija pa posebno išče tajno radijsko odajno postajo. Pri komer najdejo material, ki bi lahko služil za napravo takih radijskih postaj, ga takoj zapro.

Ob meji so nemške oblasti strogo zastražile vse tiste dele meje, ki so laže prehodni. Vključ temu pa se mladim Čehom posreči zbežati čez mejo in vsi odhajajo nato v Francijo, kjer se pridružujejo češki armadi. Tako se je v noči od 13. na 14. marec razvilo močno streljanje na meji med Slovaško in protektoratom. Streljali so se med seboj nemški obmejni stražniki in pa češki dijaki. Neki nemški stražnik in en češki dijak sta bila težko ranjena, toda celi skupini dijakov se je posrečilo zbežati čez mejo.

Slovesnosti v Parizu

Pariz, 15. marca. t. Havas: Za današnjo obletnico 15. marca je Ousky sprejel v Parizu skupino češkoslovaških parlamentarcev in senatorjev. Nad 200 poslancev in senatorjev bivšega češkoslovaškega parlamenta živi sedaj v Parizu. Vsi so

Češke čete nekje v Franciji proslavljajo 90 letnico rojstva Tomaža Masaryka

poklicani in nujno prošeni, naj nudijo vso pomoč pri tem odredilnem delu za narod iz sužnosti alkoholizma. Posebno so še poklicani tudi zdravniki; saj po drugih deželah večina ta načeljuje temu boju. A vsak posameznik, ki ima srce za bližnjega blagor in gorje, naj pri tem sodeluje!

Vsi taki pridite jutri, v nedeljo, ob pol enajstih dopoldne k treznostnemu zborovanju v Franciškansko dvorano!

Skiopitično predavanje o alkoholizmu v četrti zvečer je bilo v resnici zanimivo in lepo. Slike same so polne življenja; drastično prikazujejo prizore iz življenja alkoholikov. Predavatelj pa je pri vseh svojih resnobnih vmes vplesti marsikako šaljivo, ki je gle-

dalcem in poslušalcem izvabila smeh. Naš sklep pri tem predavanju je bil: Imamo dva izvrstna predavatelja in kakih 120 slik. Te slike, tako zgovorne in poučne, in ta dva predavatelja morata nedeljo za nedeljo od fare do fare, v delavnik pa od šole do šole, da prineseta luč v temo, v kateri alkoholizem lovi svoje lahkomišelnne žrtve. Povsod jih bodo radi poslušali. Kje naj začneta? Kjer se bodo prej priglasili. Takoj z belo nedeljo se prične.

Kakor ogenj po vasi od hiše do hiše naj gre propaganda za treznost po deželi, dokler se ne strezne! — To bodi sad našega prvega Treznostnega tedna!

ovenčanemu nemškemu orožju, ki štiti nemški narod ponovno: Sieg und Heil!

Hitlerjeva zahvala

Berlin, 15. marca. AA. DNB: Hitler je odgovoril na brzojavno protektorja Nemčije v Neuratha s sledečo brzojavko:

Zahvaljujem se vam g. protektor, da ste se spomnili obletnice dneva, ko je Nemčija stare dežele Češko-Moravsko ponovno vzela pod svojo močno zaščito. Skoraj tisoč let sta veljali obe državi za najlepša bisera stare nemške države. Moja želja je, da se sedanje stanje večno nadaljuje, kar bo prineslo blagoslov Nemčiji in Češki ter nemškemu in češkemu narodu v novi Nemčiji.

Hitler je poslal predsedniku Hachi tole brzojavko:

Globoko me je ganilo, gospod državni predsednik, ko ste omenili v vaši brzojavki naš prvi sestanek pred enim letom. Zavest, da je potrebno miroljubno sodelovanje obeh narodov na tako majlem prostoru zgodovinsko dejstvo, ki se ne more uničiti, obvezuje vse nas. Zaradi tega Nemčija ne goji nobenega namena vsiliti češkemu narodu premena, ki bi ogrožala njegovo nacionalno eksistenco ali ki bi njegovo nacionalno zavest mogla spraviti v nasprotje s splošnimi potrebami Nemčije. Glede tega upam, da se nam bo posrečilo ravno temu delu Nemčije prihraniti strahote vojne. Na ta način bo podan najboljši dokaz kako so bili sklepi z marca 1939 modri. Zahvaljujem se vam g. predsednik za vaše želje v veliki borbi, ki jo mora danes voditi naša skupna Nemčija. Toda moja želja je, da končna zmaga prinese tako nemškemu kakor češkemu narodu trajen mir, blagostanje in bogate socialne koristi.

Proslava v Bratislavi

Bratislava, 15. marca. AA. DNB: Vrhovni poveljnik Hlinkine garde Sano Mach je imel včeraj o priliki velike manifestacije Hlinkine garde v Bratislavi govor, ki ga je prenašala tudi bratislavska radijska postaja. Ta manifestacija se je vršila ob koncu proslave prve obletnice ustanovitve slovaške države. Sano Mach je med drugim dejal:

Slovaki ne obžalujejo, da propada svet plutokracij in liberalizma. Prepričani so, da jim je samo na strani Nemčije zagotovljena boljša bodočnost. Ni boljšega dokaza, kako lažniva je sovražna propaganda kot je dejstvo, da se Slovaki v Ameriki, ki jim je omogočeno jasno videti in pregledati vse odnose med državami na svetu, niso pustili zapeklati od te propagande in da so vsi za samostojno slovaško državo. Garancija za bodočnost Slovakov je v njihovem zvestem prijateljstvu z nemškim narodom. Če mi ostanem zvesti temu prijateljstvu, ne bomo ostali samo samostojni, temveč bomo ostali tudi zvesti samim sebi.

Zemunska vremenska napoved: Razvedrilo se bo v severnih in zahodnih krajih. Prevladovalo bo oblačno v ostalih delih države, kjer bo tudi dež /li sneg. Sicer pa bo vreme umerjeno hladno.

Finski narod po svoji žaloigri:

„Naša demokracija je sijajno preživela preizkušnjo“

Helsinki, 15. marca. Reuter: Predsednik finskega parlamenta Hakila je imel sredi po radiu govor, v katerem je dejal:

V naši neenaki borbi smo apelirali na druge narode, da nam nudijo pomoč v borbi za našo pravično stvar. Simpatije sveta so bile izražene na številne ganljive načine. Toda ni prišla pomoč in videli smo celo, da sta naši zapadni sosedi hoteli s oboroženimi silami preprečiti, da bi se nam poslala pomoč, ker sta se ti sosedi hoteli izogniti nevarnosti zase. Zaradi tega smo bili prisiljeni vzdržati od konca do kraja sami.

Največja naša opora v zadnjih mesecih je bilo edinstvo naroda. Naša demokracija je sijajno preživela preizkušnjo v vojnem požaru ter pokazala, da je sposobna združiti narod v močno enoto.

Finski je primanjkovalo topništva in streliva

Helsinki, 15. marca. Posebni dopisnik agencije Stefani v Helsinkiju piše, da se vsa Finska nahaja v žalosti zaradi podpisa sovjetsko-finske mirovne pogodbe, toda dodaja, da so se v izredni disciplini vsi poklonili pred sklepom vlade in maršala Mannerheima. Finski vojaški krogi trdijo, da je Finska imela 50.000 ljudi izven borbe ter da ji je primanjkovalo topništva in streliva. Strategični položaj v Viburskem in Finskem zalivu je bil gotovo trenutke že tako kritičen, da vrhovni vojni svet ni bil prepričan, da bo mogel varovati varnost Helsinkija, ki je bil 6. marca v veliki nevarnosti. Vsa prevozna sredstva na Finskem se uporabljajo sedaj za evakuacijo čet in prebivalstva ter vojnega materiala.

Sovjetske čete odhajajo s fronte

Stockholm, 15. marca. (Reuter.) Po neki brzojavki iz Severne Finske so se začele sovjetske čete umikati. Finske čete in prostovoljski oddelki, ki so bili na tem delu bojišča, so ostali na svojih položajih ter pričakujejo nadaljnja povelja.

Zakaj je Norveška odbila prehod zaveznikov

Oslo, 15. marca. (Reuter.) Norveški zunanji minister Koht je imel sredi po radiu govor, v katerem je v glavnem dejal:

Ce bi bila norveška vlada dovolila prevoz zaveznikov čez Norveško, bi Nemčija brez dvoma intervenirala, kar bi imelo strašne posledice za Norveško. Zavezniki so vprašali norveško vlado, ali je pripravljena dovoliti prehod njihovim četam šele takrat, ko so se začela mirovna pogajanja. Tudi bi predstavljali pozitiven odgovor na vprašanje zaveznikov kršitev njene nevtralnosti.

Nordijske države so nudile Finski vso pomoč, ki so ji jo mogle nuditi v okviru nevtralnosti. Nobeden član norveške vlade ni mogel prevzeti odgovornosti, da bi državo zapletel v vojno.

Koht je kritiziral nato angleški tisk, češ, zakaj kritizira Norveško, ker zavezniki niso poslali pravočasno pomoči. Ob koncu svojega govora je Koht izrazil upanje v končno obnovo in vstajenje finskega naroda.

Washington, 15. marca. (Havas.) Zaradi neprilicovane prekinitve sovražnosti med Finsko in Sovjetsko Rusijo je ponovno nastal problem embarga, ki ga je vlada priporočila za izvoz letal, spirita, kovin in drugega blaga v Sovjetsko Rusijo. Cordell Hull je izjavil predstavnikom tiska, da Amerika še naprej vzdržuje ta embargo do nove navedbe. Ameriško javno mnenje in izvozniški

Vojska in bančni posli

„Schweizerische Handelszeitung“, ki izhaja v Zürichu, je prinesla sledečo politično beležko, ki obenem duhovito in globoko posveti v tiste materialne koristi, ki v ozadju prežijo na iztek sedanje evropske vojne. Takole se glasi ta beležka:

»Najbolj zanimiv stavek v dolgih poročilih, ki jih prinašajo ameriški listi o obisku Rooseveltovega zastopnika Wellesa v Nemčiji in o njegovih razgovorih z državnim kanclerjem je po našem mnenju sledeči: »Sumner Welles je zajtrkoval z dr. Schachtom.« Bilo bi bolj vredno izvedeti, o čem sta se ta dva gospoda ob tej priliki med seboj pogovarjala, kakor vse drugo, o čemer klepetajo časnikarji o tem obisku. Na eni strani dr. Schacht, najbolj prebrisani gospodarski čarovnik, ki je finančno omogočil nemško oborožitev ter dal velikim industrijalcem in bankam zaslužiti ogromne dobičke — na drugi strani zastopnik najmočnejše velesile sveta, ki je junaki Fincem dan za dnevno pošiljal brzojavke, kako zelo z njimi simpatizira in je pastorem velela po cerkvah moliti za finski narod, obenem pa je za dobro zlato dobavljala Rusom topove in letala, s katerimi je rdeča armada postrelila toliko finskih žena in otrok ter starcev. Vrh tega pa poznamo veliko zanimanje Amerike za nemško industrijo in banke. Za Ameriko je naravnost življenjsko vprašanje, da bi Nemčija v Evropi ne bila poražena do konca in da bi ostala slej ko prej dober odjemalec ameriških produktov. Zato bi gotovo zajtrk g. Wellesa z dr. Schachtom imel lahko dobre posledice, saj se prodajalec in kupec imata vedno veliko zmeniti. Seveda pa g. Welles, ki zna izvrstno molčati, o tem ne bo časnikašem sporočil ničesar. Očitno je, da se Amerikanci prizadevajo z vsemi krpili, da bi rešili svoje dobre posle v Evropi, ki jih vojska močno ogroža. Treba je skleniti mir, preden bo Evropa popolnoma opustošena. Bomo videli, ako se bo to posrečilo, zakaj ameriški interesi niso edini, ki imajo besedo. Ljudje se zelo bojijo marca, v katerem pravijo, da se bo nekaj zgodilo. Toda zdi se, da so borze mirne, kakor da bi jih bodočnost nič ne plašila.«

krogi so podpirali doslej to priporočilo zunanjega ministrstva, tako da v toku zadnjih mesecev ni bilo pomembnejšega izvoza omenjenega blaga v Sovjetsko Rusijo. Ameriško javno mnenje je dobilo podporo z Rooseveltovo izjavo. Nezadovoljstvo Amerike s takim mirom se bo praktično manifestiralo s tem, da bo ta embargo ostal še nadalje v veljavi. Priporočilo zunanjega ministrstva, naj se ne pošilja letalski material onim državam, ki bombardirajo civilno prebivalstvo, je obče, ter ne omenja nobene države. Toda ameriško javno mnenje veruje raznim poročilom o bombardiranju številnega prebivalstva, tako da so ameriški izvozniki spontano prenehali izvažati letalski material v Sovjetsko Rusijo in na Japonsko.

Washington, 15. marca. (Havas.) Predstavnik ameriškega Rdečega križa na Finskem Spenser je postal v Washington brzojavko, v kateri pravi, da mora čez 200.000 Fincev, ki žive na ozemlju, ki je bilo predano Sovjetski Rusiji, dobiti pomoč, kajti tem Fincem je treba dati nova ognjišča in novo delo. Velikemu številu prebivalcev je potrebna tudi zdravniška pomoč. Predsednik ameriškega Rdečega križa Norman Davis je sklenil, da ostanejo še naprej ambulanice na Finskem in da se bodo pošiljale tja še naprej odeje in obleke.

Zavezniki že odvažajo svoje orožje

London, 15. marca. t. (Havas.) Zavezniki so že ukrenili vse potrebno, da se jim vrne orožje in strelivo, ki so ga poslali na Finsko. Večina tega materiala je bila na poti in je sedaj v eni izmed skandinavskih držav. Iz tega ne bodo nastale nikakršne politične težave, ker je dotična vlada že pristala na to, da se lahko odvozi ves material nazaj domov. Vendar pa bo odvoz in prevoz trajal več dni.

Pred nenapadno pogodbo s Sovjetijo

Romunija se bo posvetovala z državami Balkanske zveze

London, 15. marca. t. (Havas.) Tukaj so se razširile vesti o tem, da bo kmalu podpisana nova nenapadna pogodba med Romunijo in Sovjetsko Rusijo.

Romunsko poslanstvo pa je s tem v zvezi objavilo uradno poročilo, v katerem pravi, da Romunija ne bi mogla podpisati take pogodbe, predno se ne bi posvetovala z ostalimi članicami Balkanske zveze posebej pa s Turčijo.

Ankara, 15. marca. AA. (Havas.) Včeraj je prišel iz Bukarešte turški veleposlanik Vambula Sufije Tanriover, da bo poročal turški vladi. Včeraj je bil turški veleposlanik sprejet od zunanjega ministra Saradzogla, s katerim je imel dolgo konferenco. Ta obisk je nadaljevanje nedavnih obiskov turškega poslanika v Tokiu in turškega veleposlanika v Rimu, ki sta se že vrnila na svoji mesti. Turški poslanik v Bukarešti ostane v Ankari 2 do 3 dni, nakar se ponovno vrne v Bukarešto. Po gotovih vesteh pričakujejo v kratkem tudi prihoda

Poljska „bela knjiga“

„Kako naj bi Nemčija in Poljska napadli Sovjetsko Rusijo“

Pariz, 15. marca. t. Uradni krogi izjavljajo, da dokumenti poljske »Bela knjiga« priča, da se je Nemčija od leta 1934—1939 trudila, da bi s Poljsko sklenila pogodbo za primer napada na Sovjetsko Rusijo. Ker je poljska vlada to stalno odklanjala, se je Nemčija zvezala s Sovjetsko Rusijo, da bi uničila Poljsko. »Bela knjiga« objavlja o tem podatke v listini, ki nosi datum 10. februarja 1935.

Toda poljskemu državnemu podtajniku v zunanjem ministertvu Ivanu Szeembku je na sestankih v Sialowicah in v Varšavi predlagal maršal Göring, da naj se sklene med Nemčijo in Poljsko pogodba proti Sovjetski Rusiji, kar naj privede do skupnega nastopa proti Sovjetski Rusiji. Tedaj so se dogovorili, da bi naj vsa Ukrajina postala poljsko vplivno območje, severno-zahodna Rusija pa naj bi postala nemško vplivno območje. Poljski veleposlanik v Berlinu Lipski je bil navzoč pri teh razgovorih in je menil, da so ti razgovori že preveč konkretni. Bal se je, da bi Göring te predloge razložil tudi maršalu Pilsudskemu, zato mu je svetloval, da naj bo v razgovoru z maršalom bolj diskreten. Vendar pa sta se maršal Göring in maršal Pilsudski na sestanku začela pogovarjati o Sovjetski Rusiji. Göring je Pilsudskemu predlagal, da naj Nemčija in Poljska skupno napadeta Sovjetsko Rusijo. Maršal Pilsudski je postal osoren — to je Göring sam priznal — in izjavil:

»Poljska ne more ves čas stati z nožem na puški ob vsej dolgi meji proti Sovjetski Rusiji!«

Italija bo podvojila proizvodnjo letal

Rim, 15. marca. AA. Stefani: Fasiistična in korporativna zbornica sta danes razpravljali o proračunu za letalstvo. Seje se je udeležil tudi Mussolini. Državni podtajnik za letalstvo, general Fricolo, je imel govor, v katerem je poudaril moč italijanske letalske vojske in je rekel, da je sedanja proizvodnja v letalski industriji mnogo večja od prejšnje maksimalne proizvodnje in da se bo v šest mesecih celo podvojila.

Ko je poudaril visoko vrednost italijanskega letalstva in sodelovanje med letalstvom, mornarico in kopensko vojsko, ki se je pokazalo v Abesiniji, Španiji in Albaniji, je Fricolo prikazal vlogo letalstva v sedanjih vojni. Podčrtal je, da nemško letalstvo na Severnem morju jasno potrjuje svojo premoč nad britanskimi trgovskimi ladjami. To se ne more reči tudi za vojne ladje, vendar pa se misli, da bo letalstvo znatno omejilo uporabo in aktivnost teh ladij.

Kuusinen — upravnik sovjetske Karelije

Stockholm, 15. marca. t. Dopisnik lista »Sjalsdemokraten« iz Helsinkov poroča, da se je tam izvedelo, da bo sovjetska vlada imenovala Kuusinen za upravnika tistega dela Karelije, ki ga je po mirovni pogodbi finska morala odstopiti Sovjetski Rusiji.

Sovjetski ujetniki ne marajo nazaj v Sovjetijo

Helsinki, 15. marca. b. Zadnja poročila iz Viipurija dajejo zelo žalostno sliko o dogodkih, ki so se odigrali v tem drugem glavnem mestu Finske zadnje dni. V znak žalosti in v čast padlim finskim junakom so razobesili še zadnjičrat finsko zastavo na pol droga. Nekaj minut je zastava tako visela nad razrušenim mestom, nato pa so jo odpeljali v Helsinki, kjer jo bodo hranili kot spomin. Finsko prebivalstvo je pričelo takoj z deli.

Za Finsko se je sedaj pojavil problem, kaj naj stori s številnimi sovjetskimi ujetniki, ki se za nobeno ceno nočejo več vrniti v Sovjetsko unijo. Ti ujetniki se bojijo kazni, ker so dajali v finskem ujetništvu razna poročila o stanju rdeče vojske. Poročajo, da je 1500 ujetnikov iz 44. sovjetske divizije prosilo, naj jih ne pošljejo v Sovjetsko Rusijo, ker hočejo še naprej ostati kot ujetniki v finskih taboriščih.

Hangö, 15. marca. AA. (Reuter.) Danes je zapustila mesto zadnja skupina Fincev. Okrog 80.000 oseb se je izselilo iz »Finskega Gibraltarja«. Dolge vrste tovornih avtomobilov so prevažale ljudi. Preteklo noč so izselili tudi žene in otroke. Mestni župan je izjavil, da ni nikdar mislil na to, da bo pod takimi pogoji moral zapustiti svoj rojstni kraj.

turškega veleposlanika v Moskvi. Ta obisk naj bi bil samo privatnega značaja.

London, 15. marca. t. (Reuter.) Tukajšnji mednarodni krogi poudarjajo, da bosta Nemčija in Sovjetska Rusija sklenile miru na severu izrabili sedaj zato, da bosta čez Romunijo posegli v zveze v jugovzhodni Evropi. Nemški radio objavlja, da bo Sovjetska Rusija sklenila z Romunijo pogodbo, ki bo popolnoma spremenila položaj v tem delu Evrope in sicer še pred koncem tega tedna. Po teh vesteh bi torej kazalo misliti na to, da se bo začel velik boj za dogodke v jugovzhodni Evropi.

Bukarešta, 15. marca. AA. (Reuter.) Predsednik romunske vlade Tataresco je sprejel danes delegacijo pristavev bivše železne garde. Člani delegacije so izročili Tatarescu pismo izjavo, v kateri pravijo, da v celem odobravajo delo romunske vlade pri politični organizaciji države.

London, 15. marca. b. Pravkar je izšla bela knjiga Poljske, ki obsega celo vrsto podatkov za oceno poročil in izjav nemških in sovjetskih višjih vladnih funkcionarjev. Knjiga obsega 252 strani in je prav za prav nadaljevanje britanske rumene knjige. Najvažnejše so naslednje točke:

1. Göring je predlagal maršalu Pilsudskemu, naj bi Nemčija in Poljska skupaj napadli Sovjetsko Rusijo.
2. Hitler je izjavil poljskemu poslaniku, da je bil general Schleicher odstranjen zaradi tega, ker je bil velik rusofil v juniju 1935.
3. Maršal Göring je izjavil 16. februarja 1937 maršalu Rydz Smigljiju sledeče: »Izjavljam kategorično in iskreno, da Nemčija ne želi imeti koridorja.«
4. Dne 11. septembra 1939 je Nemčija pozvala Poljsko po svojem nizozemskem veleposlaniku, da uredi z Nemčijo vprašanje koridorja.
5. Namestnik sovjetskega zunanjega ministra Potemkin je izjavil v maju 1939, da bo Sovjetska Rusija za primer nemško-poljskega spora zavzela dobrohotno stališče.
6. Dne 11. septembra je izjavil sovjetski veleposlanik, da Sovjetska Rusija ne želi z ozirom na pakt s Francijo skupno mejo z Nemčijo.

Vojna na zahodu

Na morju

London, 15. marca t. Uradno je bilo objavljeno, da so angleške vojne ladje ujeli nemški parnik »La Coruna« dne 13. marca. Nemški parnik se je sam potopil, posadko pa so rešile angleške vojne ladje.

London, 15. marca. AA. Reuter: V pomorski bitki med nekim angleškim ribiškim čolnom in pa nemško podmornico so ribiči uničili podmornico. Ribiški čoln je bil zadet tako, da je vanj že večkrat prodrla voda. Navzlic temu je ribiška ladja skušala rešiti člane podmornice ter še dolgo čakala na kraju, kjer se je podmornica potopila, toda nihče od nemških mornarjev se ni pojavil na morskem površini.

Capetown, 15. marca. AA. (Havas.) Poveljnik nemške ladje »Vajana« Bernhardt Schacht, ki je minuli mesec potopil svojo ladjo na Atlantskem oceanu je dal sedaj izjavo, iz katere se jasno vidi, da je vest, ki jo je takrat objavil nemški radio — ne točna. Nemški radio je bil namreč objavil, da je bila posadka ladje ustreljena. Poveljnik Schacht je izjavil sledeče: Prava resnica je ta, da je bila posadka nemške ladje prekrčena na angleško križarko, nakar ji je dal kapitan ladje povelje, da se

Obvestilo zobnim tehnikom

Opozarjamo vse zobne tehnike, ki so bili na dan 1. oktobra 1939 pri poklicu, da se na osnovi Uredbe od 30. marca 1939 prijavijo najkasneje do konca marca pristojnim mestnim oblastem od nosno fizikatom, ker bodo sicer izgubili pravico za vstop v dentistično šolo. — Društvo zobnih tehnikov za dravsko banovino v Ljubljani.

Daladier je dobil zaupnico

Pariz, 15. marca. t. Popoldne se je nadaljevala tajna seja senata. Daladier je govoril 75 minut o politiki vlade. Senat je izglasoval zaupnico predsedniku vlade Daladieru.

Bitka v letalu

Newyork, 15. marca. AA. (Havas.) Nad newyorškim zalivom se je odigrala včeraj v malem turističnem letalu nenavadna borba. Ko je bilo letalo v polnem poletu, je edini potnik zahteval od pilota, naj ga uči pilotirati in naj mu da za to potrebna navodila. Pilot letala Jožef Rožmarin (!!!) se je temu uprl. Potnik in pilot sta se sporekla in nato tudi dejansko spoprijela. Letalo je padlo nato v morje v bližini kipa Svobode. Potnik je bil mrtev. Pilot pa je ostal živ.

Gospodarska pogaianja med Italijo in Anglijo

London, 15. marca. t. (Havas.) Današnji »Daily Telegraph« objavlja vest, da se bodo kmalu nadaljevala gospodarska pogajanja med Italijo in Anglijo. Anglija želi, da bi se izmenjava blaga med obema državama postavila na isto višino, kot jo je dosegla v letu 1928, ko je dosegla višino 38 milijonov funtov šterlingov.

Italija bi izvažala v Anglijo proizvode težke industrije, zato pa bi ji Anglija morala dovažati surovine. Italija pa iz Nemčije ne bo mogla dovažati letno 12 milijonov ton premoga po železnici. Italija pa mora letno uvažati toliko premoga. Anglija je še naročila v Angliji 5 in pol milijona ton, toda angleška vlada meni, da bi Italija lahko naročila še enkrat več premoga v Angliji.

Angleški uradni krogi izjavljajo, da bo Anglija pošiljala Italiji ves premog tako dolgo, dokler bo prepričana, da proizvođači italijanske industrije ne večajo nemškega vojnega odpora.

Zbiranje kovin v Nemčiji

Berlin, 15. marca. AA. DNB: Maršal Göring je objavil poziv nemškemu narodu, naj zbira kovine, ki naj jih pokloni Hitlerju o priliki njegovega rojstnega dne. Göring je izjavil s tem v zvezi uredniku lista »Völkischer Beobachter«, da bo sovražnik skušal sedaj dokazovati, kako Nemčiji primanjkuje kovine. Toda vedeti je treba, je dejal Göring, da sta tudi Anglija in Francija začeli izvajati racioniranje in da se v vseh državah zbira kovine. To zbiranje ni dokaz pomanjkanja, temveč dokazuje, da gleda Nemčija na bodočnost in da je pripravljena na vsako žrtev za izvajanje dokončne zmage.

Amerika bo dala posojilo Finski

Washington, 15. marca. AA. (Havas.) Upravitelj posojil v Združenih državah Johns je izjavil, da banka za izvoz in uvoz, ki je odobrila Finski kredit 20 milijonov dolarjev, ne bo protistrala, če bi Finska rada del svojega posojila uporabila za obnovo države. Znano je, da je bilo to posojilo dovoljeno Finski za nakup raznega blaga v Združenih državah in sicer za tako blago, ki ne more služiti za vojaške namene. Finska dosedaj še ni uporabila odobrenega posojila.

Težka bolezen Selme Lagerlöf

Stockholm, 15. marca. AA. (Havas.) Selma Lagerlöf leži težko bolna na svojem posestvu Varlandu. Kljub svoji visoki starosti se je zelo izkazala pri zbiranju pomoči za Finsko. Ko je slišala, da je bil sklenjen mir med Sovjeti in Finsko, ji je kri vdrla v možgane. Njeno stanje je težko in se vsi boje za njeno življenje.

Spopad med japonskimi in sovjetskimi četami

Hongkong, 15. marca. AA. (Havas.) Po še nepotrjenih vesteh, ki so prispele iz Harbina, je prišlo do spopada med sovjetskimi in japonskimi četami na mandžurski meji.

Drobne

San Juan, 13. marca. AA. DNB: Včeraj se je na jugovzhodni obali otoka Portorico izkrcalo 11 robijašev, ki so pobegnili z otoka Gujane. Več tednov so v navadnem čolnu blodili po morju.

Bagdad, 16. marca. AA. Trgovinska pogodba med Irakom in Palestino bo v kratkem predložena parlamentu v potrditev. Prejšnja trgovinska pogodba je potekla 14. februarja.

Na kopnem Francosko vojno poročilo

Pariz, 15. marca. AA. (Havas.) Burja, ki je divjala včeraj v raznih francoskih krajih, je popolnoma omejila letalsko delovanje. Sicer pa na bojišču ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Dve nemški patrili sta se približali majhnim postojankam na zahodnih Vogezih. Toda bili sta z lahkoto odbiti. Ujet je bil en nemški vojak. Pri spopadu, do katerega je prišlo pred včerajšnjim se je Nemcem posrečilo ujeti dva francoska vojaka. V svojem poročilu pa so rekli, da so jih ujeli 15, čeprav jih toliko v imenovanem spopadu sploh ni bilo.

Celjske novice

c Nastop celjske Gledališke družine. Jutri, v nedeljo ob 4 popoldne uprizori Gledališka družina v Celju v veliki dvorani Ljudske posojilnice v Celju v režiji J. Jurača igro v 4 dejanjih »Ugasle oči«. Predprodaja vstopnic v Slomškovi tiskovni zadruzi. Cene vstopnic so zelo nizke.

c Sportni klub Jugoslavija ima jutri v nedeljo ob 9 popoldne v dvorani Delavske zbornice svoj redni občni zbor.

Veliko telovadno akademijo priredi na Jožefovo ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice Fantovski odsek s sodelovanjem Dekliškega krožka. Predprodaja vstopnic in prosvetni pisarni, Cankarjeva ulica 4.

c Nedeljsko dežurno službo za člane OUZD ima dr. Cerin, na Jožefovo pa dr. Hočevar.

c Čigave so krave? Na celjski ulici se je pojavila včeraj krava, ki se je sprehajala brez vsakega spremstva. Stražnik jo je »aretiral« in odpeljali so jo na dvorišče pred stražnico. Prav tako se je pojavila druga krava neznanega lastnika pri hiši pekarskega mojstra Pobeca na Ostrožnem, tretja pa pri nekem posestniku na Babnem. Lastnik krav naj se javi na policiji.

c Ivanka Zorko. V Laškem je na Topliški cesti 7 umrla včeraj v 78. letu starosti vdova po trgovcu in posestniku Ivana Zorko, mati trgovke ge. Emilije Rozin v Laškem. Pogreb bo jutri, v nedeljo ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče. Naj počiva v miru, svojcem naše sožalje.

c Okrajni odbor Rdečega križa v Celju sporoča vsem, ki so se prijavili za samarijski tečaj, da bo v torek, 19. marca ob 9 popoldne v prostorih Zdravstvenega doma v Gregorčičevi ulici 4 sestanek zaradi določitve predavanj.

c Dr. Novačan in celjski odvetniki so se poravnali. Pred sodnikom dr. Lesjakom je bila včeraj na okrajnem sodišču v Celju razprava o dr. Novačanovem incidentu v celjski kavarni. Razprava je trajala nepretrgoma od 8 do četrta na 4 popoldne, ko so se dr. Novačan in tožitelji poravnali. Dr. Novačan bo plačal 8000 din dijaški kuhinji v Celju, 2000 din pa Celjskemu pevskeemu

Jesenice

Na Jožefovo bo na Savi semenj. Na ta dan pride zelo veliko ljudi iz bližnje in daljne okolice. Celo iz Koroske so redno prihajali številni Slovenci.

Podružnica »Slovenca« v Krekovem domu sprejema vsa naročila za male oglase, inserate za »Slovenca« in »Domoljuba«. Poslužite se telefona — kličite številko 623.

Kino Krekov dom predvaja češki film »Poročnik Rjepkin« v soboto ob štirih popoldne in ob 8 zvečer, v nedeljo, 17. marca ob treh, petih in ob osmih zvečer.

Društvo »Sola in doma« vljudno vabi starše in njihove namestnike na roditeljski sestanek, ki bo v nedeljo, 17. t. m. po šolski sv. maši v gimnazijski risalnici. Predava g. prof. Kos, nato bodo gg. profesorji dajali informacije o učencih.

društvu, poleg tega se je obvezal plačati tudi povprečno, sodnijske in odvetniške stroške.

c Neurje nad Celjem. Včeraj na vsegodaj zjutraj je bila nad Celjem in Savinjsko dolino precejšnja nevihta. Savinja in Voglajna sta močno narasli.

c Ljudsko vseučilišče priredi v ponedeljek ob 8 zvečer zanimivo predavanje. Govoril bo primarij dr. Savnik iz Ljubljane o temi »Rak na maternici«.

c Akademski slikar Albert Sirk se bo udeležil 7. aprila slikarske razstave v Belgradu kot edini slovenski umetnik. Razstavil bo šest svojih slik.

Kranj

Občni zbor Društva zasebnih in trg. nameščencev, ki se ga je udeležilo lepo število naših nameščencev, je prav lepo uspel. Po običajnih formalnostih je podal predsednik g. Boris Ivanc daljše poročilo o preteklem delovanju organizacije. Sledila so nato še poročila o tajniškem poslovanju, blagajniškem, gospodarskem in končno poročilo revizorjev, ki so izrekli odboru pohvalo za trud in delavnost. Kot naslednja točka dnevnega reda so bile volitve novega odbora. Kljub želji večine, da ostane dosedanjí predsednik še nadalje predsednik, je moral g. Ivanc radi prezaposlenosti pri gasilstvu odkloniti to funkcijo. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen novi odbor s predsednikom g. Smitkom Stankom na čelu.

Dramatski odsek Prosvetnega društva igra Klinerjevo ljudsko igro »Plavž« v nedeljo ob 4 popoldne in na sv. Jožefa pravtako ob 4.

Trgovine bodo na cvetno nedeljo in na sv. Jožefa dopoldan odprte.

Kino Šmartinski dom predvaja: »Boben in tiger«: sobota ob 10.15, nedelja ob 5, ponedeljek ob 10.15, torek (sv. Jožef) ob 8. »Beli tiger«: sobota ob 10.15, nedelja ob 5, ponedeljek ob pol 9, torek ob 5 in 9. »Neapelj, mesto poljubov«: nedelja ob 9 in torek ob 3.

Zagorje

Jutri v nedeljo ob 6 zvečer gostuje v Zadrutnem domu na Lokah Mrakovo gledališče iz Ljubljane, ki uprizori tragedijo »Stari Rimljan«.

Planina pri Sevnici

V tem letu je začela smrt po naši vasi kosití, kakor ljudje že več let ne pomnijo. Najprej se je oglasila v Visočah in vzela 85letnega prevžitkarja Mihaela Pajka. Tega je rešila večletnega trpljenja. Odtod se je podala v Vejece in končala življenje 74letnemu mlinarju Matiju Centrihu. Iz Vejece je švignila v Meniško Podpečje in ustavila življenjsko pot 67letnemu prevžitkarju Mihaelu Gračnarju. Iz Podpečja pa jo je mahnila v bližnje Brdo in zatisnila oči 74letni Heleni Gračnar, materi banovinskega svetnika in ravnatelja zdravilišča v Rogški Slatini. Kmalu nato se pojavi v Planinskem trgu in v cerkveni hiši pretrga nit življenja 45letni zasebnici Ani Zarovšek. Najbolj kruto pa je nastopila v Dolu, kjer je ugrabila življenje 50letne žene, gospodinje in matere Amalije Zapušek. Vso ostrino seveda izgubi, če je svoje žrtev pripeljala v boljšo domovino, kar vsem umrlim iz srca želimo.

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(47) Čez pet minut je bil Radoznalček s skesanim Poniglavčkom že nazaj. »Poniglavček«, je rekel kralj, »danes si se zelo slabo obnesel. Toda dam ti priliko, da to popraviš. Saj znaš dobro teči, ne? Odnesi torej tole pismo, naslov je tako na njem. Toda hitro! Skočil«

(48) Blazen od veselja je stekel Poniglavček s pismom iz sobe. Hura! Kralj ni več jezen nanj! In od radosti je skakal v zrak. Hitro je zagledal lučko in se spustil v dir po gozdu.

Št. Jernej na Dolenjskem

Pasijon. Prosvetno društvo v Št. Jerneju vprizori na cvetno nedeljo, na praznik sv. Jožefa pop. ob treh in na veliki petek ob osmih zvečer pasijon, ki ga je po štirih evangelistih za slov. odre priredil pisatelj F. S. Finžgar. — Za zunanje goste bo zlasti prikladna udeležba na cvetno nedeljo in bo tedaj zanje tudi rezerviranih primerno število vstopnic. — Vabimo vernike, da si to veličastno tragedijo ogledajo v kar največjem številu. Vstopnice po 6, 5, 4 in 3 din so že v razprodaji v Konsumu.

Potres. Minulo soboto ob šestih in ob eni četrta na sedem zjutraj smo tudi v Št. Jerneju čutili dva zelo močna potresna sunka, ki sta zamajala poslopja in pohištvo po sobah. Potres je povzročil hipno zbežanost in strah pri ljudeh, materialne škode pa ni napravil.

Meningitis se je bila pojavila tudi v naši fari in je zahtevala par mladih smrtnih žrtev. Sedaj pa je bolezen docela pojenjala in ni nobenega primera obolenja več.

Afriški misijonar g. Musar se je preteklo nedeljo mudil v Št. Jerneju in je imel govore pri vseh treh svetih mašah. Njegova zanimiva izvajanja so

ljudje zvesto poslušali in potem tudi darovali lep znesek za afriške misijone.

Pomanjkanje učnih moči je tudi v Št. Jerneju prav občutno. Otroci so natlačeni po učilnicah in je poučevanje zato zelo težavno in manj uspešno nego v normalnih razmerah.

Vurberg pri Ptuj

Toplo zahvalo izrekamo vurberski farani vodji sanatorija na Vurbergu g. dr. Okolokulaku in č. sestram usmiljenkam v zdravilišču za vso skrb, katere je bil deležen naš pokojni župnik, vlč. g. Alojzij Kokalj. Iskreno zahvalo izrekamo tudi vsem gg. duhovnikom in drugim, ki so našega blagega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti. — Župljani.

Hoče pri Mariboru

Prosvetno društvo uprizori na velikonočni ponedeljek zanimivo smešnico »Matija Matajev, junak iz naših krajev«, in sicer ob 3 popoldne in ob 7 zvečer. Odmore izpolni tamburaški zbor. Na veselo svidenje.

NOVO
BOK PIVO

UNION

PIVOVARNE V LJUBLJANI

JE OD DANES NAPREJ
V PROMETU

Nagradna križanka

Tvrde, ki žele delati reklamo zase po križankah, naj izroče svoja naročila en teden popreje v upravi „Slovenca“.

Rešitev križanke je treba poslati na upravo „Slovenca“ pod značko »Križanka« do četrtka prihodnjega tedna. — Rešitev križanke bomo objavili prihodnjo soboto.

Med one, ki bodo pravilno rešili križanko, bomo z žrebanjem razdelili 4 nagrade in sicer za vsakega list »Slovenec« za en mesec zastoj.

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Po vsej državi znan slovenski trgovski dom, 9. Del človeka, 10. Pesniška značilnost, stih, 11. Gospodarsko poslojje, 12. Vrsta srebra (brez zadnje črke), 13. Znoj, 15. Močan (brv.), 16. Pameten, 19. Zvezda repatica, 20. Pleme.

Navpično: 1. Modern ples, 2. Moški glas, 3. Izbrana družba, 4. Svetnik po katerem se imenuje znana sol za noge, 5. Prva ženska, 6. Slovensko mesto, kjer je tvrda pod 1. vodoravno, 7. Zelo močan človek, junak Levstikove zgod. pripovedke, 8. Svetopisem, oseba, 14. Dostojnost, dobra volja, 17. Jutranji sij, 18. Sladka jed.

Rešitev sobotne križanke z dne 9. marca

Vodoravno: 1. PLANINŠEK (glavna kolektura srečk drž. razr. loterije, Ljubljana, Beethovnova ul.), 9. Roman, 10. Ave, 11. Ivor, 12. Klas, 13. Neso, 15. Bo, 17. Kostim, 21. Abo, 23. Ume, 24. VRELEC SREČE (geslo tvrde pod 1. vodorav.). Navpično: 1. Sin, 2. Pri, 3. Lov, 4. Amon, 5. Narek, 6. Sal, 7. Eva, 8. Kes, 12. Kos, 14. Sonce, 15. Bar, 16. Obe, 18. Tur, 19. Ime, 20. Meč, 22. Ol.

Izrečani rešili:

Med rešili, ki so pravilno rešili sobotno križanko so bili izrečani:

Marinko Janez, Gledališka ul. 3-IV, Ljubljana. Novak Franc, Betnavska cesta 64, Maribor. Cernetič Karel, sedlar, Krško. Franjevački samostan, Komolac — Rožat — Dalmacija.

Dobivali bodo 1 mesec »Slovenca« brezplačno.

Vodna žaga

nova, žarnik na 4 liste, čelni, zajmar in cirkularji za frize, brusilnica, lastna električna luč, tik kolodvora na Dolenjskem, se odda v zakup. Ponudbe na oglasni oddelek lista pod Trgovina 3735.

Za pomlad lepe ročne torbice, kovčke za potovanja, nahrbtnike, denarnice, listnice, gamaše, nogometne žoge, nagobčnike, ovratnice in vrvice za pse priporoča **Ivan Kravos, Maribor**, Aleksandrova cesta 13, telefon 22-07.

ZAHVALA. Vsem, ki so našo ljubo mamo, babico, prababico, teto, staro teto in taščo, gospo

Heleno Bevk

spremili na njeni zadnji poti, obložili njen grob v venci in cvetjem, pevcem za tuborne žalostinke, govornikom za v srce segajoče govore, vsem, ki so darovali v njen spomin za dobre namene in ustmeno ali pismeno izrazili sožalje ali se sicer spomnili blage pokojnice, se kar najbolj pri srčno zahvaljujemo. — Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 18. t. m. ob 9 zjutraj, v farni cerkvi v Litiji.

Litija, Ljubljana, dne 15. marca 1940.

Zalujoči sin in ostalo sorodstvo

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Cerkovnik

vojaščne prost, z 11-letno prakso, išče primerno službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3625.

Službo dobe

Hlapca

poštenega, h konjem, takoj sprejemem. Zaga Andlovic, Škofljica.

Operaterja

prvovrstnega, sprejemem. Začetna plača 1200 din, ali 800 din ter stanovanje in hrana. Obširne ponudbe z referencami na »Kino Central«, Zemun. Aparatura nova, Cinemecanica.

Pohištvo

Hrastovo spalnico

masivno, prodam. — Vizmarje 49.

Kupimo

Vsakovrstno zlato srebro in briljante kupuje vsako količino po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana, Frančiškanska ulica 3.

Predmete vseh vrst

dobro ohranjene, kakor tudi staro železo in kovine, stalno kupuje tvrda ABC, Ljubljana, Medvedova c. 8, poleg kolodvora Šiška.

STROJI

Lokomobil

(Lanz Ventilsteuerung-patent) Lentz 50—55 KS, v izredno dobrem stanju, prodaja: Pilana Novak - Grubišnopole.

Vnajem

Mehanično delavnico

oddam v najem. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju pod št. 139

Podjetnemu trgovcu

oddam s 1. aprilom v najem dobro ideočo trgovino z meš. blagom, obstoječo že nad 60 let, v središču lepega trga v bližini Celja. Za mladega, agilnega samskega trgovca bodočnost zagotovljena. Za prevzem zaloge je potrebno 40—50.000 din. — Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Sigurna bodočnost« št. 3669.

Prodamo

Prvovrstna kolesa

po najnižjih cenah, dobite pri »Tehnik« Banjal, Ljubljana, Miklošičeva 20

Najugodnejši nakup

moških oblik nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Orehe

v lupinah prodaja na vagonih in kub. metre Josip Novak, Grubišnopole.

Otroški vozički

najnovejši modeli prispehl. — Najugodnejše dobite pri Banjal, Ljubljana - Miklošičeva cesta 20.

Trgovci!

Orehova jedra in ajdov ter cvetlični med kupite najceneje v Medarni, Zidovska ul. 6, Ljubljana.

Lokal

z zalogo pletenin, primeren za vsako trgovino, napredaj v Celju, Dopolje upravlja »Slovenca« Maribor pod »Platenine 396«.

Cepljeno trje

prvorazredno, dinar kom, divjak, korenjak, sadno drevje, nudi Ziber Franjo, Zamušani, Sv. Marjeta, Moškanjci. — Zahtevajte seznam.

Nizke vrtnice

skupina 25 sadik, očarljivo lepih številnih barv, 100 din. Ista skupina šibkejših sadik 60 din. Deset prekrasnih plezalik 60 din. Franko poština. Zahtevajte ponudbo. — Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica, p. Maribor.

Gonilne jermene

za tovarne, mlino, žage itd., kakor tudi šivalne in vezalne jermene v prvovrstni kvaliteti priporoča **IVAN KRAVOS** Maribor, Aleksandrova cesta 13, Telefon 22-07.

Jedra in fižol

nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana.

Stanovanja

ISCEJO:

Stanovanje

sestosobno, blizu centra Ljubljane, iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Avgust« št. 3689.

Razno

Gumbnice, gumbje, pilse, monogrami, entel, ažur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union Vezanje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

Pašasi, počasi Janez! Les je zdaj drag, zato ne smeš tri milimetre debelo odstružiti! Če bi vsi naši pomočniki tako delali, bi bilo naše pohištvo 10% dražje! Posebno pri teh lepih orehovih deskah je treba paziti! Oglej si enkrat našo spalnico, model »Milena«, katera sestoji iz **17 komadov in stane 9500 Din.** Taka spa nica orehova politirana v tako krasni in kvalitetni izdelavi se dobi za to ceno edino pri tvrdki

„POHIŠTVO MALENŠEK“
LJUBLJANA - DRAVLJE
CELOVŠKA CESTA 258
 (tik tramvajske postaje »Slepi Janez«)

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Brez posebnega obvestila.

Nehalo je biti zlato srce naše srčno ljubljene skrbne mame, stare mame, sestre, svakinje, tete in prababice, gospe

IVANKE ZORKO

vdove trgovca in posestnika

Na zadnji poti jo bomo spremili v nedeljo, dne 17. marca 1940, ob 16.30 iz hiše žalosti, Topliška cesta 7, na mestno pokopališče v Laškem.

Laško, Celje, Vipava, Spodnja Poljskava, Maribor, Svečina, dne 15. marca 1940.

EMILIJA ROZIN, HEDVIKA VERSTOVŠEK, hčeri
 ter ostalo sorodstvo

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nadvse ljubljena mama, babica in teta, gospa

Marija Kilar roj. Mally

vdova po rač. nadsvetniku

po kratki bolezn, v 91. letu starosti, danes popoldne mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 16. marca 1940 ob 3 popoldne, izpred hiše žalosti Cesta 29. oktobra št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala 18. marca 1940 ob 7 zjutraj v Križevniški cerkvi.

V Ljubljani, dne 14. marca 1940.

Ivan, Anton, Ana, Riko, otroci; Edmund Kastelic, zet; Vera Kilar, snaha; Marjanca, Franci, Jelka, Bogdan, Mitja, Majda, Tomažek, vnuki in pravnuki ter ostalo sorodstvo.

Jakob K. Heerl

Berninski kralj

Roman s švicarskega pogorja.

»Kdo je streljal nate?« mu zašepeta Pija. Toda misli vročnega gredo drugo pot. »Da, da, čutil, kdor ubija, je močan mož, jaz sem močan ko vitez z Guardavala, močan ko gora — prinesem ti plamen z vrha Bernine!«

»Komu?« mu šepetne Pija in prežeče gleda.

Zdi se, kakor bi bil bolnik opazil, da ga hoče žena izpraševati. Potegne z roko čez obraz, kakor bi hotel nekaj zbrisati, beseda mu zastane, potem začne znova: »Paltramov rod mora izginiti, v ledeniku izginiti, kaj zato? Nevest kamogaskar! Ne, kamogaskar je močan dovoli, odrasel bom Engadin, gore mi tega ne šepetajo, toda sonce na vrhu Bernine mi bo povedalo! Ne more se priti tja gor, toda z vozom bi se dalo peljati, vrhovi padajo. Čuj, čuj! Ne, sonce, ne pripoveduj dobro! En dan, en celi dan bosta hodila po gori Aratsch in njegova ljubljanka, potem šele se bo poročila Bernina. Toda povej, zakaj zebe lepega lovskega dečka in Pija leži tudi v snegu, in goste snežinke padajo, jaz pa ginem od žeje.«

In vročni človek se predrami ter plane kvišku: »Pija, vode, vode!«

Hlastno požira pijačo. Piji pa, ki posluša te vročine blodnje, leze groza v meso in kosti. In zopet blede Marko v dolgih samogovorih.

Tedaj mu da malo Jolanda v posteljo, in glej, otrok zaspi ob očetovih prsih in pri enakomernih dihljajih skladnih ustec najde srečo mirnega spanja še sam.

Zdi se, kakor bi mala s svojim čebeljanim bila njegov zdravnik. V teh dneh, prvi sneg je baš obelil dolino, prestraši gorske kraje čudna novica.

Sigismund Gruber, bogati tovarnik, je ob zadnjem lepem jesenskem dnevu skrivnostno izginil, izginil na odprti cesti, ob belem dnevu.

V jutrnji zori je spremljal tovor iz Bormia nekaj poti proti Stiltskemu sedlu. Iznenada se je pa mrki mož brez besede slovesa ločil od ljudi, postavil v Bormiu konja v hlev in potem ga niso več videli.

Ker je pač njegova trgovina tako zahtevala, da je izostajal večkrat po teden, dva dni, so ga pogrešili šele tretji dan, in preden so začeli iskati, je bil zapadel sneg ter otežil delo.

Od tu in tam so prihajale govorice, da so ga šele pred kratkim videli, in vse to je zavijalo stvar v še večjo temo.

Dnevi so prišli, dnevi so šli in domneve so se porajale. Popihal jo je, ker ga je pekla vest zaradi Pejderja Golzija. Toda verjetno to ni bilo. Gruber ni bil pustolovec, in tako cvetočega podjetja, take sijajne žene, tako lepega dečka ne bo lahko miselno zapustil. Končno se je zgostilo vse v mnenje, da je zapadel masčevanju cigánov. Oživele so premožne govorice, s kakšnimi strahovitimi prisegami so zavzeli cigani vseh dežel, ako gre za to, da povrnejo hudodelstvo, ki je doletelo nekoga izmed njih.

Celo oblasti so začele iskati v tej smeri.

Dogodek je pretresel, toda o Sigismundu Gruberju so govorili hladno, zelo se jim je smilila samo žena in otrok, saj je bila družina, tako so pričali vsi, ki so jo poznali, živela v najlepši sreči.

V teh težkih časih je prijel župnik Tass čisto v Puschlav.

»Kako prenaša gospa Cilgija udarec?« so spraševali prijatelji.

»Ponosno ko vedno, podjetje vodi dalje, da bi hlapci pozimi ne prišli ob kruh, blede je, zelo blede, toda zbrana.«

»Ali koga določno sumi?«

»Ne, ne!«

»In hlapci!«

»Prisojajo dolgemu Nacu. Toda temu odločno oporeka Cilgija, in ona ni bila nikoli njegova prijateljica.«

In uganka je ostala, preiskave so šle svojo pot.

Počasi se Marko Paltram opomore, in ko brez mrzlice uzre prvič svojo ženo, vpraša začuden: »Kaj je to?«

Meni pisano ruto, ki si jo je ogrnila okoli ramen.

»To je darilo mojega brata Orlanda in znamenje, da moram iti k njemu!«

Pija pove to tako prepričevalno, da jo Marko Paltram presenečen pogleda.

»Ali si bila bolna ti?« pravi. »Ali si imela ti mrzlico, ne jaz? Ne nori, Pija!«

»Toda saj sem vedno dejala, da moram nekoč oditi k svojemu bratu.« pravi ona mirno, skoro ponižno.

»In najina mala Jolanda?« vpraša Marko s temno porogo.

»Da, najina mala Jolanda!« odvrne ona zamišljeno. »Toda jaz moram vendar oditi k svojemu bratu.«

In trma ji stisne ustnice.

»Pija, ostala boš tu!«

